

Zygmunt Kaszewski

Pęczniew-Pólko, pow. Poddębice. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 4, 56-57

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Prace na cmentarzysku miały charakter ratunkowy. Cmentarzysko położone jest około 1 km na zachód od wsi Osiek, w południowo-zachodniej części piasznicy, eksploatowanej przez okoliczną ludność.

Odkryto 16 pochówków ciałopalnych. Wyróżniono wśród nich 14 grobów popielnicowych oraz 2 jamowe. Groby występowały w piasku na głębokości od 30 do 90 cm od powierzchni. Pochówki stanowiły pojedyncze popielnice, obstawione przystawkami średnio w ilości od 2 do 5 w jednym grobie. Jeden z grobów posiadał dwie popielnice. Część przystawek była rytualnie zniszczona. Większość pochówków posiadała obstawy lub bruki kamienne. Dwa groby jamowe nakryte były brukami, z których jeden dodatkowo jeszcze zawierał obstawę.

Spośród 7 grobów popielnicowych cztery posiadały obstawy, trzy — bruki. Na wyróżnienie zasługują obstawy w dwóch pochówkach. Jedna z nich miała kształt kolisty i wymiary 3,7 x 4 m, a druga w przybliżeniu o wymiarach 3,3 x 3,6 m. Duże obstawy powodowały, że powierzchnia jednego grobu wynosiła około 12 m² a drugiego około 15 m². Pośrodku w obrębie obstawy występowały popielnice otoczone przystawkami w ilości większej niż w pozostałych grobach. Każda z tych obstaw miała w obwodzie przerwę od strony południowej, tworzącą wejście do wnętrza grobu. Rozmiary i kształt grobów oraz wejście do nich mogą sugerować, że intencją chowających zmarłego było umieszczenie go być może w konstrukcji grobowej symbolizującej pomieszczenie mieszkalne.

Cmentarzysko w Osieku, leżące na obszarze grupy zachodnio-wielkopolskiej kultury łużyckiej, roboczo datować można na V okres epoki brązu.

OSJAKÓW, pow. Wieluń

patrz paleolit i mezolit

Stanowisko 3

PEĆZNIEW-PÓLKO,
pow. Podębice

Muzeum Archeologiczne i Entograficzne Łodzi

Stanowisko 2

Badania prowadził mgr Zygmunt Kaszewski. Finansował WKZ w Łodzi. Kontynuacja badań z lat 1967—1969. Cmentarzysko kultury łużyckiej z epoki brązu.

Przebadano obszar o powierzchni 400 m², na którym odsłonięto 45 grobów ciałopalnych. 50 proc. z nich znajdowało się pod brukiem kamiennym, zbudowanym z jednego lub dwóch rzędów kamieni narzutowych.

W grobach popielnicowych popielnice były dobrze zachowane, często ułożone na boku, a w dwóch wypadkach odwrócone do góry dnem. Przystawki występowały nielicznie, podobnie jak i drobne przedmioty metalowe; były one przeważnie umieszczone we wnętrzu popielnicy. Funkcję popielnic spełniały wazy, zdobione ukośnymi szerokimi żłobkami, naczynia dwustożkowe i jajowate oraz dzbany.

Groby jamowe miały kształt kolisty o wymiarach 40 x 50 cm. Zawierały one skupiska przepalonych kości ludzkich i ułamki ceramiki, pochodzące zawsze z jednego naczynia. Z odkrytych trzech grobów jamowych, jeden był wyposażony w łańcuszek, wykonany z cienkiego brązowego drutu.

Na podstawie form naczyń oraz obrządku pogrzebowego można ustalić chronologię tego cmentarzyska na drugą połowę IV i na początek V okresu epoki brązu oraz jego przynależność do środkowopolskiej grupy kultury łużyckiej.

PRZEMYŚL, ul. Łukasińskiego

patrz neolit

RAWA MAZOWIECKA

Muzeum Ziemi Rawskiej w Rawie
Mazowieckiej

Stanowisko 5

Badania prowadził mgr Piotr Zaręba. Finansował WKZ w Łodzi. Pierwszy sezon badań. Osada kultury łużyckiej z późnej epoki i wczesnej epoki żelaza.

Stanowisko położone jest na piaszczystym cyplu wysuniętym w bagnistą dolinę rzeki Rawki, około 2 km na południowy zachód od centrum miasta, obok lasu zwanego „Tatarskimi Krzakami”. Znaczna część stanowiska uległa zniszczeniu w czasie wybierania piasku w 1966 r. W kwietniu 1970 r. autor stwierdził w wykopie po wybraniu piasku występowanie materiału archeologicznego na całej prawie przekopanej części cypla (około 600 m²) oraz na usypanych z tego piasku groblach.

Zasadniczym celem badań było stwierdzenie, czy całe stanowisko zostało zniszczone oraz ustalenie jego chronologii. Wzdłuż brzegu zniszczonego terenu założono wykop Nr 1, o wymiarach 15,5 x 2 — 2,5 m oraz Nr 2, przylegający do niego o wymiarach 2,5 x 5 m. W wykopie Nr 1 odkryto 3 jamy, prawdopodobnie odpadkowe z niewielkimi ilościami ceramiki oraz 2 jamy po drzewach. Większe ilości ceramiki znaleziono w warstwie humusu i w piasku bezpośrednio pod humusem. Ceramika ta pochodzi prawdopodobnie z warstwy kulturowej i płytszych jam, zniszczonych głęboką orką